

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 350 — GOD. VIII.

ŠIBENIK, 27. SVIBNJA 1959.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Jučer je u dvorani Društvenog doma održan zajednički plenum Kotarskog komiteta SK i Kotarskog komiteta Narodne omladine, na kojem je podnesen referat o najaktuelnijim problemima i zadacima iz rada omladinskih organizacija na teritoriju Šibenskog kotara, a zatim je uslijedila diskusija u kojoj je pored ostalih sudjelovao i Ivo Družić, sekretar Kotarskog komiteta SK.

Na početku referata, koji je podnio član Kotarskog komiteta Narodne omladine Josip Gabrić, istaknuto je da uključivanje omladine u konkretnu borbu za socijalizam zahtijeva od svih faktora da čitava aktivnost bude usmjerena u pravcu osposobljavanja omladine za što uspješnije sudjelovanje u radu organa društvenog i radničkog upravljanja, rješavanja privredno - političkih problema u komuni, poduzeću ili na selu, unapređenja našeg školstva, prosvjetnog i kulturnog života, fizičkog i tehničkog odgoja omladine i t. d. O svim tim i drugim pitanjima omladina je raspravljala i uočavala, ali nije koristila sve postojeće mogućnosti za njihovo ostvarenje odnosno otklanjanje negativnosti.

Spominjući rad općinskih komiteta Narodne omladine u referatu je izneseno niz pitanja, kojima se bave ove organizacije. To su u prvom redu aktivnost omladine u društvenom upravljanju, borba za unapređenje proizvodnje i zadržavanja, ideološko-politički odgoj omladine, zadaci u provođenju reforme školstva, aktivnosti na zborovima birača i druga pitanja. Dobar rad omladinskih organizacija bez sumnje leži u svestranoj pomoći i suradnji Narodne omladine, Sindikata, SSRN i SK. No ipak je konstatirano da neke od organizacija NO ne nailaze na podršku organizacija SK kojima bi ona bila itekako potrebna. Za takvo stanje odgovornost leži i na općinskim komitetima NO. Među takve mogu se obrojiti oni u Vodicama, Stankovicima, Primoštenu i Oklaju. Dosadašnje iskustvo dovoljno pokazuje da

Plenum kotarskih komiteta SK i NOH-e VEĆA POMOĆ OMLADINI

su oni općinski komiteti, koji su svoje djelovanje usmjerili na osnovne probleme svojih komununa, zabilježili dobre rezultate. Jer brzi tempo našeg društvenog razvika zahtijeva sve više znanja i sve temeljitijeg proučavanja cjelokupne problematike, pa prema tome i uvođenje metoda u radu omladinskih organizacija.

Aktivni, kazano je u referatu ne mogu u današnjim uslovima više biti jedina mjesta društvene aktivnosti omladine. Zbog toga se nameće pitanje određivanja mjesta, uloge i zadatka NO-e u svim oblicima društveno-zabavnog života omladine. Današnji interes omladine nadmašio je mogućnosti aktivna, pa se otuda i javljaju slabosti u radu omladinskih organizacija. Prema tome omladinske organizacije treba da se bore za stvaranje uvjeta za rad, kao i samostalnih oblika raznih društvenih djelatnosti.

Sto se tiče aktivnosti radničke omladine na raznim poljima društvene djelatnosti možemo konstatirati, da ona još nije došla do izražaja u rješavanju pitanja proizvodnje, ekonomske politike u poduzećima, nagradivanja radničkih dohotka i tome slično. Još uvijek jedan manji broj omladine zastupljen je u organima radničkog upravljanja. Tako od ukupnog 1231 člana radničkih savjeta tek 192 sačinjavaju omladinci, dok je svega 37 omladinaca od ukupno 357 izabrano za članove upravnih odbora. Na temelju nedavno provedene ankete u nekim poduzećima proizlazi, da kod radničke omladine postoji veliki interes za daljnje usavršavanje u struci. Nadalje je zapaženo da je još uvijek nedovoljno organizirana društvena prehrana i smještaj za samce.

Za razliku od prošlih godina kod srednjoškolske omladine uočena je vidljiv napredak. U nekoliko navrata došlo je do jačeg zblizavanja radničke i srednjoškolske omladine, bilo putem zajedničkog rješavanja pojedinih problema bilo putem organiziranja priredaba po selima i t. d. Društveno zabavni život također je napredovao. To čito pokazuje postojanje velikog broja dramskih, folklornih, literarnih i sportskih sekcija u srednjim školama.

Organi upravljanja u školama, tj. učeničke zajednice nisu shvatile svoju ulogu i zadatke. Te su se zajednice više afirmirale kao organi učenika, a ne škole pa je na osnovu toga bilo niz pojava slabosti. Također je napomenuto da one rade odvojeno od omladinskog aktivna i da postižu stanovite rezultate, iako se još nisu dovoljno afirmirale kao dačka tribuna.

U radu sa seoskom omladinom, iako i ona u zadnje vrijeme pokazuje sve veći interes za raznovrsne oblike društveno-zabavnog života, ideološko-političkog odgoja i kulturno-prosvjetne aktivnosti, pojavljuje se više objektivnih teškoća. To su u prvom redu pomanjkanje prostorijska i materijalnih sredstava, zatim nedostaje potreban broj čitaonica, a još uvijek primitivna shvaćanja vladaju u nekim selima. Da bi se uklonile postojeće slabosti i oživio rad omladinskih organizacija u posljednje vrijeme su aktivizirane neke od organizacija, kao što su Zadrudni savez, Centar za unapređenje domaćinstva, Crveni križ, udruženje prosvjetnih radnika i dr. Njihovim djelovanjem već su postignuti izvjesni rezultati, a sigurno je da će se ta djelatnost za koji mjesec još više osjetiti u našim selima.

Proslava Dana mladosti

RAZNOVRSNE PRIREDBE

ŠIBENIK

U Šibeniku je na svečan način proslavljen Dan mladosti i rođendan druga Tita. Proslava je bila obilježena svečanom akademijom DTO »Partizan«, koja je održana u velikoj dvorani društvenog doma. U izvođenju raznovrsnog i interesantnog programa sudjelovale su sve kategorije ovog društva. Tom prilikom otvorena je u društvenim prostorijama vrlo lijepo uređena čitaonica.

ca. Nakon akademije priredena je zabava.

Uoči proslave održana je svečana priredba i u Lozovcu gdje je nastupio dramski ansambl šibenskog Narodnog kazališta. Priredba je održana u novouređenoj dvorani Doma kulture. U nedjelju ujutro u luci je organizirana jedrilicaška regata, a neke sportske organizacije održale su razna natjecanja. Navečer je šibenska narodna glazba priredila koncert pred brojnim građanima. U toku proslave mnoge osnovne i srednje škole organizirale su kulturne umjetničke i sportske priredbe. Tako je I. osnovna škola organizirala partizanske marševe do Bilica, Dubrave i Zablaca, a gradske osnovne škole održale su ekipno prvenstvo u šahu. U dječjim vrtićima također su održane svečane priredbe kojima su prisustvovali i roditelji djece. Na sam Dan mladosti organizirani su brojni izleti radničke i školske omladine.

Pioniri Osnovne škole Mandalina i djeca zabavišta održali su dana 23. V. u Domu DTO »Partizan« javnu akademiju u čast 67. rođendana druga Tita. Prigodni govor održao je upravitelj osnovne škole Ivo Vukov. Zatim su pioniri izveli bogat program, koji se sastojao od recitacija, zbornog pjevanja, narodnih kola i skečeva.

Izvođači su toplo pozdravljeni od brojnih građana i pripadnika JNA.

KNIN

Povodom Dana mladosti u Kninu i okolici održan je čitav niz kulturnih priredbi, sportskih takmičenja, izleta i drugih manifestacija omladine i za omladinu.

Centralno - kulturno - umjetnička sekcija osnovne škole u Kninu u čast 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a i u okviru proslave Dana mladosti održala je u domu »Partizana« svečanu akademiju. Na osnovu referata u kome su sažeto istaknuti najvažniji momenti iz revolucionarne prošlosti KPJ i NOB-e, recitatori i pjevački zbor, pred mikrofonom, ilustrirali su i pojedine dijelove iz referata, odgovarajućim recitacijama, revolucionarnim i borbenim pjesmama. Ova priredba svojom koncepcijom i snažnom

NAROD I OMLADINA VOLJENOM TITU

Nosioci štafetne palice, koji su u okviru ovogodišnje proslave Dana mladosti obišli čitavu Jugoslaviju, predali su predsjedniku Republike Josipu Brožu Titu 25. maja na njegov 67. rođendan pismo naroda i omladine naše zemlje ovog sadržaja:

Dragi, voljeni naš druže Tito, Narod i omladina Jugoslavije dočekuje Tvoj 67. rođendan u godini, koja je istovremeno veliki datum naše revolucionarne Komunističke partije i koja za sve nas znači veliku pobjedu i ostvarenje ideala proletarijata. S ponosom i sa zalogom takve pobjede mi se sjećamo svih heroja, boraca, komunista, koji su neumislivo prisutni u našem snažnom putu socijalizma, mira i progressa.

I ove godine mi Ti donosimo pozdrave svih radnih ljudi naše zemlje, pozdrave, koji su se kao praznični val prenosili od Zagreba, grada gdje je se rodio herojski SKOJ, preko Rijeke, Kraljevice, Drvara, Banjaluke, gigantske Zenice, gordog Rudo, gdje si predao zastavu Prvoj proleterskoj brigadi, Cetinja, Danilovgrada, preko slovenskih i primorskih gradova i sela, do Titovog Užica, Kraljeva, Skoplja, i autoputa »Bratstvo i jedinstvo«, koji je još jedno veliko djelo mlade generacije, dostojne revolucionarnog naslijeđa i borbenih pouka Komunističke partije i SKOJ-a. Putevi, kojima je prošla Štafeta mladosti, putevi su borbe i slobode, putevi, kojima je naša zemlja od uvijek bogata bila.

Pobjednički znak naše Partije, u čiju godišnjicu se uliva i naš Dan mladosti, zajednički je dan. Tvoj dan darovana nama, kao zastava što vijori u dugoj povorci graditelja, koji su bez zastajanja i dostojno nastavili djela komunista i boraca iz godina ilegalne borbe i borbe protiv fašizma. Okupljeni oko najljepših primjera naših revolucionara, naši radni ljudi i omladina hitaju u prve redove velikih poslova i akcija, zajući da si Ti uvijek s nama, da pratiš naše razmahnute snage i naše rezultate, da se brineš i raduješ nad rastom i svestranim odgojem mladih generacija.

S tvojim godinama kliču napori mnogih pokoljenja što su ili i suština i borba jednog humanističkog doprinosa i putokaza socijalističkoj zemlji i izgradnji.

Pozdrave, koje Ti kao milijunski eko nosimo, iskrena su zakletva i nas mladih, da ćemo monolitno čuvati sve tekovine historijske borbe Komunističke partije i da ćemo biti sljedbenici svih herojskih i neimarskih generacija i nosioci daljnjih zadataka socijalističke izgradnje i budućnosti Jugoslavije.

Neka Ti je sretan rođendan i neka Ti je krepko zdravlje, voljeni naš druže Tito!

Narodi i omladina Jugoslavije.

sadržinom, ostavila je najdublji utisak na sve prisutne, kojih je bilo oko 1.000.

I kulturno - prosvjetna sekcija učenika kninske gimnazije, priredila je u Općinskoj vijećnici uspjelu svečanost u čast proslave 40-godišnjice Partije i SKOJ-a. Nakon predavanja o aktivnosti skojevskih organizacija i skojevac ovog kraja, prikazan je domaći film »Daleko je sunce«. Slaveći Dan mladosti učenici su kninske gimnazije organizirali u mjesnoj čitaonici izložbu slika.

Uključujući se u opći program proslave daci škole učenika u privredi, u izlozima trgovačke radnje »Partizan« aranžirali su vrlo lijepu izložbu ručnih radova i demonstrirali postignute rezultate na izučavanju zanata svojih struka. Njihova izložba pobudila je u gradu veliki interes.

Osim spomenutih priredbi pioniri i omladinci, kao i članovi raznih društava, su sudjelovali također i u mnogim drugim manifestacijama, organiziranim u čast Dana mladosti. Izviđači su uredili propagandni odredski logor. Streljačka družina »Boško Žunić« organizirala je gađanje za pionire i omladinu zračnom i malokalibarskom puškom. Članovi DTO »Partizan« sudjelovali su u štafetnom trčanju na 800 i 400 m. Za omladince planinarsko društvo priredilo je izlet i posjet Cerovačkoj špilji, a Sportsko ribolovno društvo izlet u Zegar.

Biciklisti, šahisti, odbojkaši i nogometaši održali su više klubskih i međudruštvenih natjecanja. U kazalištu lutaka za predškolsku djecu prikazano je više crtanih filmova, a kino Doma JNA prikazalo je djeci i omladini film u cinemascopu »Sareni program«.

DRNIŠ

Gimnastičkom akademijom pripadnika DTO »Partizan«, kao ječinom sportskom priredbom, Drniš je u nedjelju uvečer proslavio Dan mladosti.

Akademiju je prigodnim kraćim govorom otvorio predsjednik »Partizana« Ivan Ivić, a zatim se pred gledaocima, koji su do posljednjeg mjesta ispunili veliku gimnastičku dvoranu, odvijao raznolik program, koji se sastojao od prostih vježba, vježba u paru i elementima akrobatike kao i vježba na spravama, koje su izvodili članovi podmlatka, pioniri i kategorije omladinaca i omladinki. Gledaoci su bili razdragani početničkim pokušajima najmlađih, šarenilom pionirskih sastava, te kvalitetnim vježbama i ritmikom omladine. Točkom iz folkloru završila je ova gimnastička manifestacija priredena u čast Dana mladosti. (c)

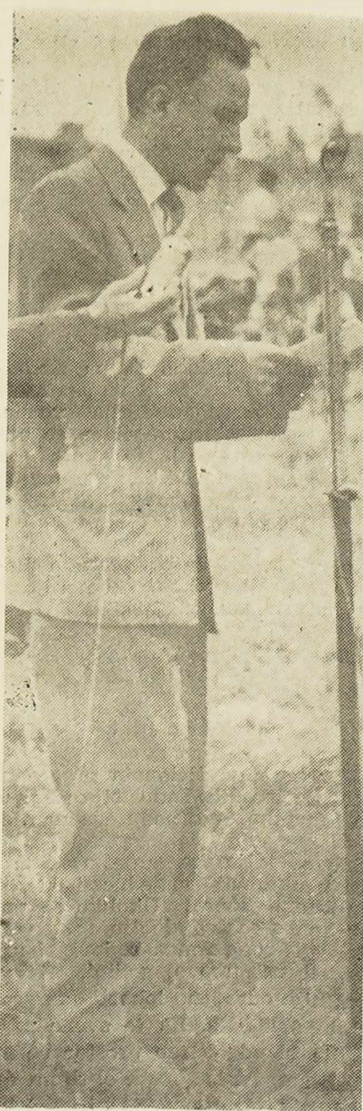
Godišnjica smrti Narodnog heroja Rade Končara KOMEMORACIJA NA ŠUBIĆEVU

U petak 22. ovog mjeseca navršilo se 17 godina od kako su talijanski fašisti strijeljali sekretara CK KPH i narodnog heroja Radu Končara, Na Šubićevu, gdje je izvršeno strijeljanje, održana je svečana komemoracija kojoj su prisustvovali predstavnici vlasti, političkih i društvenih organizacija, radnih kolektiva, JNA, radnička i školska omladina, te javni i kulturni radnici Šibenika. Poslije Lenjinovog posmrtnog

marša, koji je otvirala glazba JNA, komemorativno slovo održao je u ime Općinskog komiteta SK i Općinskog odbora Saveza boraca Josip Ninić, a zatim je minutom šutnje odana počast Narodnom heroju Radi Končaru i drugovima. Na stupove gdje su oni strijeljani položeni su brojni vijenci među kojima i vijenac radnog kolektiva tvornice »Rade Končar« iz Zagreba.

Polaganje vijenaca

Josip Ninić govori o liku velikog revolucionara

ZNAČAJNE MJERE

Intervju sa saveznom javnim tužiocem Branom Jevremovićem o nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika

Nedavno je Savezno izvršne vijće prihvatilo Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika kojim se predviđaju mnoge izmjene, naročito u sadašnjem sistemu kazni. Tim povodom, obratili smo se saveznom javnom tužiocu Branu Jevremoviću i zamolili ga da nam iznese najvažnije izmjene u sistemu kazni predviđene ovim Nacrtom i u čemu je njihov značaj.

— Načelno, rekao je Brana Jevremović, jedna stvar je kod svih ovih izmjena najvažnija: one nemaju za zadatak da u cjelini izmjene naš pravno krivični sistem, nego da ga usklade s promjenama koje su za posljednjih 10 godina nastale u našem društvenom uređenju. Hoću odmah i to da napomenem da su sve te novine ustvari u suglasnosti s nečim što je u praksi već bilo potvrđeno — kod naših pravosudnih organa.

Prva grupa izmjena odnosi se na sistem kazni. Tako, naprimjer, izricanje smrtno kazne je sada ograničeno. Ona se može izreći i uzetno, samo u najtežim slučajevima. Naročito je značajno podvući to da sadašnji prijedlog proširuje situacije u kojima se ne može izvršiti smrtna kazna. Po novom nacrtu smrtna kazna se ne može izricati na licima koja nisu navršila 21 godinu starosti, ukoliko nisu u pitanju izvršioци najtežih krivičnih djela protiv naroda i države. Moram napomenuti da je o tome i dosad u praksi vođeno računa. Isti je slučaj i s ukidanjem kazne doživotnog lišenja slobode, jer su i te kazne u praksi tokom procesa izvršenja smanjivane. Dalje, predloženo je i ukidanje ograničenja građanskih prava kao kazne, na osnovu uvjerenja da je tokom izvršenja kazne izvršen i odgojni utjecaj. Treba još napomenuti i to da prijedlog predviđa u lakšim krivičnim slučajevima i izricanje posebne krivično pravne mjere — sudske opomene. Ova vrsta kazne treba da stvori mogućnost za smanjenje broja kažnjenih lica za manje opasna krivična djela.

Prijedlog sadrži naročito značajne izmjene u načinu tretiranja maloljetnika. Opća karakteristika tih izmjena je stvaranje još širih mogućnosti, za pravosudne organe da maloljetnicima u većoj mjeri određuju odgojno mjesto kaznenih mjera. Moram reći da i u ovom pogledu promjene u suštini odgovaraju jednoj tendenciji u postupku s maloljetnicima koja se i dosad vidljivo pokazivala. Novi propisi stvaraju samo još veće mogućnosti da se ova tendencija, koja je po mom mišljenju sasvim pravilna, još više pokaže.

Predložene izmjene u posebnom dijelu najviše se odnose na krivična djela učinjena na štetu narodne privrede, opće narodne

imovine i imovine uopće. Nove odredbe su nesumnjivo mnogo preciznije odgovaraju onim antisocijalnim djelatnostima koje su se već kroz praksu pokazale. I dosadašnji propisi su predviđali izricanje kazni protiv izvršioца ovih radnji. Nove mjere, međutim, mnogo više odgovaraju sadašnjoj organizaciji naše privrede. Tu je uglavnom riječ o propisima za nesavjesno poslovanje, za nepravilne radnje u vezi s prinudnom likvidacijom, za nelegalnu konkurenciju, obmanjivanje kupaca, nedozvoljenu trgovinu, poresku utaju, zloupotrebu ovlaštenja itd. Promjene kod ostalih krivičnih djela nisu toliko značajne. One, ustvari, unose izmjenjiva preciziranja za krivične

prekršaje koji su se u praksi pojavili.

Na kraju, rekao je savezni javni tužilac, iz svega ovoga treba izvući slijedeći zaključak. Nesumnjivo je da predložene izmjene predviđaju široke mogućnosti za pravosudne organe da u lakšim slučajevima primjenjuju niz mjera prije nego što pribjegnu izvršenju kazni, a naročito kazni lišenja slobode. Ali, s druge strane, ove izmjene omogućuju pravosudnim organima da sa svom oštrinom istupe protiv izvršioца teških krivičnih djela učinjenih na štetu naše socijalističke zajednice, njezinih građana i njihovih prava.

(Sedma Sila)

Skupština Kotarskog zavoda za socijalno osiguranje

Suradnja je neophodna

Preveliki troškovi za bolničko liječenje bili su moto pojedinačne, inače vrlo bogate diskusije na nedavno održanoj godišnjoj skupštini, koja je imala zadatak prikazati poslovanje Zavoda za socijalno osiguranje za 1958. g. da zavod ima najveći deficit baš u toj grani, vidi se iz godišnjeg izvještaja, koji je pun raznih pokazatelja i analiza. Bolnički troškovi na području zavoda Šibenik su veći po 1 osiguraniku za 3768 Din, nego što iznosi republički prosjek, a što ukupno daje preko 91.000.000. Zavod je i ove godine imao deficit od 70.000.000. Znači, da kad bi troškovi po osiguraniku bili u granicama prosjeka, da bi naš zavod imao suficit od oko 20.000.000. Utvrđeni su na skupštini i razlozi takvom stanju. Povećavaju se troškovi bolničkog liječenja jednim dijelom radi toga, što na području našeg kotara ima više članova

porodice negoli je prosječno na području zavoda NRH. Kod nas je registrirano 2,2 člana na 1 osiguranika, a u Hrvatskoj 1,32 na osiguranika. Međutim, jedan od osnovnih razloga je češće i duže tretiranje bolesnika u bolnici negoli se to radi u prosječnim razmjerima Hrvatske. Takva srž problema rezultira i iz toga, što se na području ovog zavoda troši za bolničku službu 59 posto, a za vanbolničku 41 posto od troškova jedne i druge grane (oboje indeks 100), a republički troškovi za bolničku službu iznose 47 posto, a za vanbolničku 53 posto. Ravnatelj bolnice dr. Rašković kaže u diskusiji, da ima oćicanja zavodskih sredstava i u strukturi bolničkog liječenja, obzirom da je tretman bolesnika s područja drugih zavoda (Like i Bosne) skuplji (teži slučajevi), a od naših ima mnogo i lakih slučajeva, pa kroz cijenu bolnoopskrbnog dana

zavod u Šibeniku plaća razliku većih troškova sa drugog područja. Dakle, drugim putem se došlo do iste konstatacije. I točno je tako.

Ali skupština je tražila rješavanje ove situacije. Nalaze se u tome, da se vanbolnička služba razvija posvuda što bolje i organiziranje, da liječi uspješno veći broj slučajeva nego do sad. Stoga se još jedamput u ovoj oštini postavilo pitanje rajonizacije opće prakse, u kojima će liječnici biti zaduženi za određeni broj obitelji, u decentraliziranim, dakle, ambulanzama stvoriti prije svega kućnog liječnika, razviti dispanzersku službu na čitavom području, uvesti konzilijarnu specijalističku službu u kućnom liječenju, uspostaviti hitnu pomoć. Ova pitanja traže hitna rješenja, jer deficit zavoda drukčije se ne će smanjiti. Ona su neposredno povezana s većim brojem kadrova, a to opet sa stanovima, rakanom Šibenika.

Iz izvještaja, koji je podnio direktor zavoda, vidi se da se rješenja mogu postepeno postići, ako se svi faktori na tome zalaže. Dapače, suradnja zavoda, jedne i druge zdravstvene službe, te NO-a je osnovna uspjeha. Sva se ta pitanja — kaže se u izvještaju — trebaju sagledavati u svom korijenu i zajednički, a s punim povjerenjem i voljom, tražiti njihova odgovarajuća rješenja. Naročito tu suradnju treba ojačati između vanbolničke i bolničke službe, a u bližjoj perspektivi ostvariti i sjedinjavanje ovih službi. Direktor je dalje rekao, da je Knin postigao najveće uspjehe u urganizaciji i zadacima zdravstva, zapravo je učinio preobražaj u tome. Zahvaljujući rijetkoj inicijativi ravnatelja Doma narodnog zdravlja dr. Popovića i razumijevanju NO općine, vanbolnička služba u Kninu je postala primjerom svima ostalima.

I. Ramljak

U gradu novo parkiralište

Nedaleko zgrade Doma narodnog zdravlja izgrađeno je novo parkiralište za motorna vozila. Na tom prostoru moći će se odjednom smjestiti 15 autobusa. Radove će izvoditi komunalno poduzeće »Kamenar«. Uredjenjem novog parkirališta bit će barem djelomično riješen ovaj problem. Računa se da će prva vozila moći parkirati već početkom mjeseca srpnja. ove godine.

Skladište žitarica

Prema investicionom programu koji je izradila Industrija »Krka« u Šibeniku, ovo poduzeće namjerava za svoje potrebe izraditi jedno skladište za smještaj žitarica u ukupnoj vrijednosti od 30 milijuna dinara. Ukoliko se potrebna sredstva dobiju iz općeg investicionog fonda radovi bi započeli već u ovoj godini. Zasad još nije određena lokacija za gradnju skladišta. Za te svrhe najbolje bi odgovarao prostor nedaleko stovarišta Šipad, obzirom da u blizini prolazi željeznička pruga.

Lj. Vujić

Uz 40 - godišnjicu KPJ i SKOJ-a

SLAVLJE NARODA OPĆINE KISTANJE

U povodu 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a i rođendana druga Tita u nedjelju u Kistanjama održano narodno slavlje. Na velikom narodnom zboru okupilo se oko 3000 ljudi i omladine s područja Kistanjske općine. Zboru su također prisustvovali član CK SKH i sekretar Kotarskog komiteta SK Ivo Drušić, predsjednik

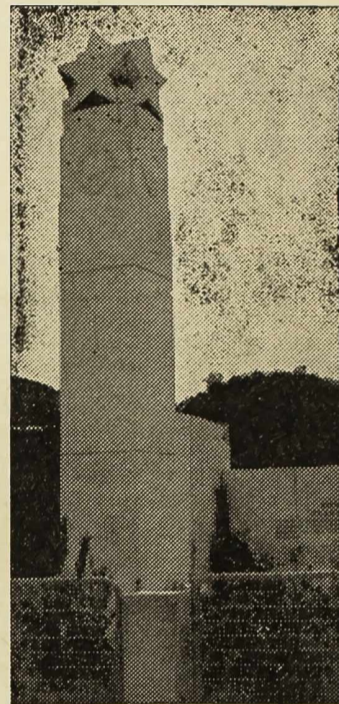
NO kotara Božo Radić, general-major Vlado Mutak, Narodni heroj pukovnik Obrad Egic, predsjednik Kotarskog odbora saveza boraca Božo Blažević i drugi predstavnici političkih i društvenih organizacija kotara i kistanjske općine, kao i velik broj prvoboraca ovog kraja. Svečanosti su, osim toga, prisustvovali predstavnici Zadarskog kotara.

Na zboru je govorio Narodni heroj Obrad Egic, koji je rekao, između ostalog, da je narod Bukovica dao velike žrtve u Oslobođilačkom ratu. S područja kistanjske općine u NOB-i je sudjelovalo oko 2200 boraca, a od toga je palo 480. S tog područja je 250 ljudi, žena i djece poginulo od okupatora. On je također naglasio, da je Bukovica za čitavo vrijeme rata bila poprište velikih okršaja s okupatorom i domaćim izdajnicima i da je to područje angažiralo velik dio okupatorskih snaga. Osim toga, na području Bukovice u krvi se kovalo bratstvo i jedinstvo hrvatskog i srpskog naroda. Narod Bukovica može biti više nego ponosan na sve one žrtve koje je dao u toku Narodno - oslobođilačke borbe, rekao je na kraju Narodni heroj Obrad Egic.

Sa mitinga je upućen pozdravni telegram CK SKJ i drugu Titu.

Istog dana održan je velik broj kulturno-umjetničkih priredaba i sportskih natjecanja. Organiziran je i partizanski marš, koji je počeo sa mjesta kod Bezbradičkih stanova gdje je 6. siječnja 1942. formiran I. bukovački partizanski odred.

B. Pekić

Spomenik palim borcima u Kistanjama

Socijalističke ideje u Đevrskama između dva rata

Iza I. svjetskog rata teške ekonomske prilike osjetile su se i u našem kraju. Mnogi seljaci iz Đevrskaka i okolnih sela odlaze da traže posla i kruha u Beograd i druga mjesta i tom prilikom se povezuju s naprednim snagama radništva. Na povratku u svoja sela oni prenose revolucionarne ideje kao i ilegalnu štampu. U tome se naročito isticao Dušan Arđalić. Zadrudni pokret u ovom kraju, prožet naprednim idejama, pokazao se kao dobar oblik kulturnog i ekonomskog prosvjetovanja našeg seljaka. On u svoje redove okuplja većinom mlade ljude. Poslijeratne prilike su sve više povećavale bijedu seljaka, a crkvene »birovina« došla je do svog vrhunca, jer je bila veća nego državni porez. Godine 1928. nekoliko naprednijih ljudi sastavilo je dvije delegacije koje su pošle u Beograd i Šibenik da kod vjerskih vlasti oštiro protestiraju protiv bezdušnog izrabljivanja neukog seljaka.

Godine 1931. u Đevrskama je osnovano Seljačko kolo, koje je brojilo u početku oko 50 članova iz Đevrskaka i susjednih sela, a kasnije se sve više proširivalo. Stvaranje ove zadrudne organizacije pridonijelo je većem političkom i ekonomskom prosvjetovanju šireg kruga seljaka. U to vrijeme na organizacionom i teoretskom učvršćenju zadrugarstva uspješno djeluje učitelj Sava Ležaić.

Godine 1933. osnovana je Zdravstvena zadruga kojom rukovode Sava Dobrijević, Dušan Arđalić, Gojko Ležaić, Kosta Popović, pop Jakov Mandić i drugi. Tada po prvi put u Đevrskama dolazi liječnik, a članovi zadruge dobili su mogućnost liječenja uz popust od 50 posto.

Napredne ideje, koje su se ograđivale i na političkom i na ekonomskom polju naravno nisu išle u prilog malom broju trgovčiča, vjernih pristaša režima, kao i vodećeg kadra organizacije »Sokol«, te se sve više produbljivao jaz u borbi između ta dva tabora. To se naročito osjetilo u predizbornoj kampanji 1936. godine i u izborima kada je većinu glasova na ovom području dobio Kosta Popović, kandidat opozicije.

20. januara 1937. godine u kući Jolić Save p. Bože za vrijeme slave sastalo se nekoliko naprednijih ljudi, koji su na stol stavili tanjur i crveni rubac i prikupljali pomoć za Španske borce. Neki reakcionarni elementi su o

tome obavijestili žandare, koji su odmah uhapsili: Savu Jolić, Milana Gnjidić, Ćirila Gnjidić i Marka Stevelić iz Bribira. Oni su odležali u šibenskom zatvoru oko 50 dana. Za to vrijeme zatvorenik se posjetili neki članovi Komunističke partije iz Šibenika. Oni su im osigurali i auto kojim su bili prevezeni u Bribir, gdje ih je narod oduševljeno dočekao.

Godine 1937. Zdravstvena zadruga pokrenula je akciju izgradnje zdravstvene stanice. Vlast i njezine skutoñoše bili su protiv ove akcije. Ali, usprkos svemu za godinu dana sagrađena je zdravstvena stanica za koju je materijalnu pomoć pružio Poljoprivredni zdravstveni savez iz Beograda, a radnu snagu je dao naš narod. Izgradnja zdravstvene stanice predstavljala je veliku pobjedu naprednih snaga nad reakcijom. U toj zgradi organiziran je domaćinski tečaj za seosku žensku omladinu, prvi ove vrste u zaostalom našem kraju. Nakon završetka tečaja održana je velika svečanost, koju su žandari htjeli onemogućiti, jer su uvidjeli da im ova kao i slične forme rada i okupljanja napredne omladine nanosi velike opasnosti jer se takav revolucionarni pokret naše omladine pod rukovodstvom KPJ osjećao u cijeloj našoj zemlji.

Na nekoliko zborova održanih u Đevrskama u predratnom periodu došlo je do velikog zaoštavanja između reakcionarnih elemenata i naprednih snaga. No u za sve prijetnje pristalica protunacionalnog režima i žandara revolucionarne snage imale su uvijek iza sebe mase, te je reakcija bila nadjačana i na ekonomskom i političkom polju. To se naročito osjetilo pred rat, kad su iz ruku reakcije bile uzete sve privredne i političke funkcije, (pošta, općina i td.). a Seljačko kolo je nabavljalo hranu po mnogo povoljnijim cijenama nego trgovci. Ve likog utjecaja na širenju socijalističkih ideja u Đevrskama imala je ilegalna revolucionarna štampa, koja je dobivana iz Kistanja od Jove Cvetkovića — Grka i iz Knina.

Karakteristično je napomenuti, da su svi oni drugovi, koji su prije rata ispoljavali revolucionarne težnje od prvog dana pristupili NOP-u, a oni elementi, koji su gušili njihove težnje stavili su se pod okrilje okupatora.

M. Rončević

„MJESEC PORODICE I DOMAĆINSTVA“

Od 1. do 30. juna provest će se akcija širokih razmjera s ciljem da pridonese rješavanju problematike porodice i domaćinstva u gradu i selu.

Propagandna akcija »Mjesec porodice i domaćinstva« usko je povezana s općim naporima za bolji život radnog čovjeka. Ova akcija je u vezi s programom izložbe »Porodica i domaćinstvo«, koja će se održati u maju 1960. godine. Mjesec lipanj predstavlja, ustvari, propagandnu pojavu te nove izložbe i akciju za populariziranje ciljeva izložbe, razumije se, drugim sredstvima tokom ove godine.

U čitavoj našoj Republici, a kako saznajemo i u ostalim narodnim republikama, u »Mjesecu porodice i domaćinstva« prikazat će se na širokoj osnovi dostignuća i rezultati komunala i stambenih zajednica. Tom prilikom prikazat će se, ujedno, i najuspješnija rješenja, kako bi se omogućila afirmacija i prenošenje vrlo dobrih primjera u praksu u što širim razmjerima, kao i u objašnjavanju Zakona o stambenim zajednicama.

Isto tako na najpristupačniji način prikazat će se normativi za dimenzioniranje stanova u skladu s principima racionalnosti i ekonomičnosti. Organizatori ove akcije žele utjecati na orijentaciju građevinarstva na proizvodnju tipiziranih građevinskih elemenata. Oni bi htjeli, da kroz taj mjesec dana djeluju na povećanje proizvodnje, a i potrošnje suvremenog i ekonomičnog namještaja.

U okviru te akcije bit će posebna pažnja posvećena servisima, kao osnovnim elementima podruštvljavanja domaćinskih poslova i kao faktorima stambenih zajednica s jedne strane, komunala i privrednih organizacija s druge strane, u odnosu na rentabilnost, ekonomičnost, organizaciju i kvalitetu rada servisa.

U »Mjesecu porodice i domaćinstva« bit će obuhvaćene, nadalje dječje ustanove, prehrana i odijevanje, zatim suvremena trgovina, odmor i razonoda. Posebna pažnja bit će posvećena porodicama i domaćinstvu na selu. Zadatci predviđeni planom ak-

cije »Mjesec porodice i domaćinstva« ostvarit će se putem organiziranja savjetovanja, izdavanjem brošura, priređivanjem lutrije. Osim toga, bit će priređena pokretna izložba koja će prikazivati stambenu zajednicu. Društveni i javni radnici naše Republike održat će predavanje o po-

rodici i domaćinstvu u mnogim radnim kolektivima. Očekuje se, da će i narodna sveučilišta u toku ljetne otvori katedre »Porodica i domaćinstvo«, po uzoru na katedru, koja djeluje na Narodnom sveučilištu u Zagrebu.

sp.

NAŠE PRVE SAVJETODAVKE ZA SEOSKA DOMAĆINSTVA

Savjetodavna služba za seoska domaćinstva je novi oblik rada koji se odvija putem sekcija za domaćinstva pri društvima žena na području kotara.

One drugarice, koje su odabrane u sekcije za domaćinstvo, po hadale su u Centru seminare o savjetodavnoj službi za seoska domaćinstva. One danas na svom području održavaju kratke tečajeve kroja i šivanja, prave sokove na sokovniku, pripremaju hranu i razna jela, daju savjete za pripremanje hrane dojenčetu, raspoređuju stručnu štampu i td.

Najbolje rezultate pokazale su drugarice iz sekcija za domaćinstva pri društvima žena u Tiješnom, Oklaju, Kistanjama, Pri-mostenu, Drnišu i Đevrskama

(na slici). One su izložile uzorke raznih konzervi i sokova, te odjavnih predmeta na izložbi u centru za domaćinstvo, koja je bila organizirana u čast 8. marta. Na izložbi su ove drugarice bile i demonstratori. Činjenica je, da se radom savjetodavne službe za seoska domaćinstva oživio rad naših društava žena na području kotara i da su osnovana i nova društva žena i to u Oklaju i Pri-mostenu. Za ovaj uspjeh posebno su zaslužne drugarice iz sekcija za domaćinstvo pri društvima žena, kao i rukovodstva naših društava žena.

Lj. Vujić

Prava zaposlenih umirovljenika i invalida rada

Stupanjem na snagu Zakona o mirovinskom osiguranju i Zakona o invalidskom osiguranju mnogi zaposleni umirovljenici — bilo starosni bilo invalidski — ne snalaze se u svojim pravima. Reći ćemo ono što je u tome osnovno.

Uživalac pune ili nepune osobne (starosne) mirovine za vrijeme zaposlenja s punim redovnim radnim vremenom ostvaruje za vrijeme takvog zaposlenja zarađenu plaću (osobni dohodak) i još polovicu mirovine. Ukoliko se takav uživatelj mirovine uposlil s nepunim radnim vremenom (tj. manje od propisanog punog radnog vremena) isplaćuje mu se za vrijeme takvog zaposlenja, osim zarađene plaće, i nesmanjena mirovina.

Ista situacija nastaje kada osigurani za vrijeme trajanja radnog odnosa ispuni uvjete pune ili nepune osobne mirovine, istu ostvari i nastavi radni odnos. Naime, za vrijeme nastavka zapo-

sljenja ostvaruje osim plaće i 50 posto mirovine, odnosno punu mirovinu, ako je nastavio rad sa skraćenim radnim vremenom. Za svo vrijeme zaposlenja s punim redovnim radnim vremenom mirovina se povećava svake godine za 5 posto. Ukoliko je ostvarena nepuna mirovina, zaposlenjem se povećava visina postotka (od mirovinskog temelja) sve dotle, dok se ne stekne pravo na punu mirovinu.

Za vrijeme zaposlenja s punim radnim vremenom isplaćuje se 50 posto nepovećane mirovine, a po prestanku takvog zaposlenja od prvog slijedećeg mjeseca isplaćuje se povećana mirovina.

Kada uživatelj osobne mirovine vrši samostalnu profesionalnu djelatnost, pripada mu za to vrijeme polovica određene mirovine, ali se vrijeme vršenja profesionalne djelatnosti ne računa za povećanje mirovine. I uživaocu porodične mirovine za vrijeme punog zaposlenja pripada, o-

sim plaće, 50 posto porodične mirovine. Međutim, kada porodičnu mirovinu uživa više članova porodice, pa se jedan od tih članova zaposli, najprije se po odredbama Zakona utvrđuje alikvotni dio pripadajuće mirovine za zaposlenog uživaoca i onda se tome zaposlenom suuživaocu isplaćuje 50 posto pripadajućeg dijela mirovine.

Zaštiti dodatka se ne isplaćuje za vrijeme zaposlenja uživaoca mirovine.

Kod invalida rada, tj. uživalaca invalidske mirovine, trebamo razlikovati tri kategorije invalidnosti. Kategorija invalidnosti je označena u dispozitivu svakog rješenja. Invalidu I. kategorije invalidnosti (potpuno nesposoban za rad bilo za svoj ili neki drugi odgovarajući posao) kada se zaposli s punim radnim vremenom ili najmanje s polovicom punog radnog vremena, za vrijeme takvog zaposlenja obustavlja mu se isplata mirovine. Ukoliko takav invalid radi s manje od polovice punog radnog vremena pripada mu nesmanjena mirovina za vrijeme takvog zaposlenja.

Invalidi rada II. i III. kategorije invalidnosti imaju smanjenu radnu sposobnost, ali oni imaju i preostalu radnu sposobnost bilo da su djelomično sposobni za rad na svom ili nekom drugom odgovarajućem poslu, bilo da su potpuno sposobni za rad na drugom odgovarajućem poslu ili se rehabilitacijom mogu osposobiti za takav posao.

Kod zaposlenja takvih uživalaca invalidske mirovine trebamo najprije razlikovati da li mu je mirovina određena u punom ili u smanjenom iznosu. Ako se zaposli s punim radnim vremenom ili najmanje polovicom toga vremena uživatelj mirovine u punom iznosu, isplaćuje mu se 50 posto invalidske mirovine, a ako se zaposli onaj kome je mirovina određena u smanjenom iznosu, isplaćuje mu se za vrijeme zaposlenja 75 posto te mirovine. Da li je uživatelj mirovine u punom ili smanjenom iznosu stoji u dispozitivu svakog rješenja. Ni uživaocima invalidske mirovine se ne isplaćuje zaštitni dodatak za vrijeme ovih zaposlenja. Sve te odredbe invalidskog osiguranja primjenjuju se i onda kada uživatelj invalidske mirovine vrši samostalnu profesionalnu djelatnost.

Do prevođenja dosadašnjih uživalaca invalidskih mirovina po novom Zakonu, koji se primjenjuje od 1. I. 1959. g., u pogledu prava zaposlenih umirovljenika primjenjuju se odredbe Uredbe o određivanju i o prevođenju mirovina i invalidnina iz 1952. g. Ako se dosadašnji umirovljenik — kojemu je zbog zaposlenja obustavljena isplata mirovine po propisima od 31. XII. 58. — prevede u II. ili III. kategoriju invalidnosti, naknadno će mu se isplatiti pripadajući dio prevedene mirovine i to od 1. I. 1959. g. Isto tako će se postupiti, ako se zaposleni uživatelj invalidske mirovine (na njegov zahtjev u roku od 6 mjeseci po primitku rješenja o prevođenju po službenoj dužnosti) razvrsta naknadno u II. ili III. kategoriju invalidnosti.

M. Pokrovac

I. Ramljak

Godišnja konferencija Kotarskog odbora Saveza boraca Odgoju djece palih boraca posvetiti veću pažnju

U srijedu 20. o. mj. održana je VII. kotarska konferencija organizacije Saveza boraca NOR-a. Konferenciji su prisustvovali brojni uzvanici, predstavnici političkih i društvenih organizacija grada i kotara i JNA, neki od roditelja palih šibenskih prvoboraca i oko 80 delegata osnovnih organizacija. Konferenciji su prisustvovali i Perica Dozet, tajnik Glavnog odbora Saveza boraca NRH i član CK SKH, Ivo Družić sekretar Kotarskog komiteta SKH i član CK SKH, Božo Radić, predsjednik Narodnog odbora kotara Šibenik i drugi.

Iscrpljiv izvještaj o radu Kotarskog odbora Saveza boraca podnio je dosadašnji predsjednik Božo Blažević. On je najprije govorio o aktuelnoj političkoj situaciji kod nas i u svijetu u osvrtom na ulogu organizacije Saveza boraca u borbi za mir i ravno-pravne odnose među državama i narodima, zatim o suradnji ove organizacije s drugim boračkim organizacijama u svijetu i rezultatima te suradnje.

Govoreći o zadacima na kojima su radile u proteklom periodu, naročito je istakao uspješnu

bojačkih pitanja, posebno onih na korištenju prava iz invalidskog i mirovinskog osiguranja. Međutim, ovdje je naglašeno da je sa strane nekih bivših boraca bilo pogrešno shvaćeno tumačenje ovih propisa, pa se član 73 stavka 2 Zakona o mirovinskom osiguranju shvatio kao pravo bez obzira na zdravstvene i druge uvjete vezane s tim. Stupanjem na snagu novog Zakona o invalidskom osiguranju to je donekle regulirano, tako da je Kotarski zavod za socijalno osiguranje riješio do danas pozitivno više od 200 novopostavljenih boračkih zahtjeva za invalidninu.

Zahvaljujući porastu naših materijalnih snaga i neprestanoj brizi svih naših političkih i društvenih faktora, uspješno su rješavana pitanja oko uzdržavanja i školovanja djece palih boraca i žrtava fašističkog terora. Mnoge je takove djece završilo razne škole i zanate, ali na brizi naše zajednice još uvijek se nalazi oko 160 djece iz mjesta u kojima nije još osigurano osmogodišnje školovanje, otvorena je posebna škola s domom u Tijesnome. Na drugim školama i fakultetima

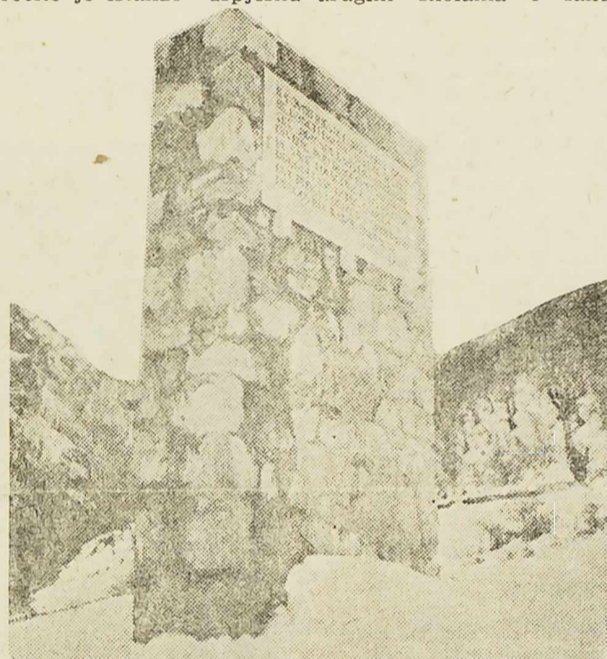
rješavale konkretna pitanja i drugih kategorija svojih članova, posebno ratnih, vojnih i porodičnih invalida. Sredstva koja za jednicu daje njima, skupa sa zdravstvenom zaštitom iznose za ovu godinu oko 264 milijuna dinara. Ima još uvijek neriješeni slučajevi, posebno nekoliko samohranih roditelja palih boraca pa se rješenje tih slučajeva očekuje u najskorije vrijeme.

Značajna aktivnost organizacije Saveza boraca u proteklom periodu došla je do izražaja u podizanju spomen ploča, kosturnice i spomenika, posebno u prošlog jubilarnoj godini Sutjeske, a i povodom proslave 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a. Isto tako se intenzivno radilo na prikupljanju historijske građe i dokumentacije NOB-e, međutim, još uvijek nedovoljno, a naročito nisu obrađeni uvjeti života i borbi po fašističkim logorima i zatvorima. Sređivanje toga materijala postavljeno je kao osnovni zadatak nedavno osnovanih sekcija političkih zatvorenika, interniraca i ratnih zarobljenika I. i II. svjetskog rata.

O rezultatima rada, kao i aktuelnim problemima govorili su brojni delegati iz osnovnih organizacija i članovi općinskih i Kotarskog odbora Saveza boraca. Konstatirano je, pored ostalog, da još uvijek ima osnovnih organizacija i općinskih odbora koji slabo rade, nemaju sređene evidencije o članstvu, ne ubiru članarinu niti bilo kako djeluju. Posebno je to rečeno za Primošten, Vodice i Oklaj. U diskusiji je naročito istaknuta činjenica da se mnogo učinilo na materijalnom osiguranju djece palih boraca i žrtava fašističkog terora, a manje u svakidašnjoj brizi o uspjesima te djece u školi, na njihovom odgajanju i psihološkom pripremanju za život i na obaveze koje oni imaju prema našoj socijalističkoj zajednici.

U ime Glavnog odbora Saveza boraca NRH konferenciju je pozdravio Perica Dozet. Između ostalog, on je rekao da su organizacije Saveza boraca ovog područja imale nesumnjivog uspjeha u svom dosadašnjem radu, ali da još uvijek ima otvorenih problema, posebno oko organizacionog učvršćenja nekih općinskih odbora i osnovnih organizacija. Govoreći o značaju ove boračke organizacije, istaknuo je ulogu koju je ona odigrala u dosadašnjoj borbi za mir u svijetu, a posebno u razbijanju neprijateljske kampanje koju protiv nas vode zemlje tzv. istočnog bloka i pokušaja izolacije naše zemlje od drugih naroda i boračkih organizacija u svijetu.

Na kraju skupštine poslani su pozdravni telegrami Centralnom i Glavnom odboru, a zatim je izabran novi kotarski odbor od 37 članova. Za predsjednika je ponovno izabran Božo Blažević, a za tajnika Tomislav Dean. (AD)

Spomenik palim borcima na Sutjeski

organizaciju učešća u prošlogodišnjoj proslavi bitaka na legendarnoj Sutjeski. Tom prilikom on je posebno odao zahvalnost organizacijama narodne vlasti općina i kotara i drugih organizacija, kao i radnim kolektivima, koji su svojim organizacionim i materijalnim doprinosima omogućili učešće oko 300 preživjelih boraca na toj proslavi. Značajna je činjenica da je u bitkama na Sutjeski poginulo oko 650 boraca s ovog područja, što sve skupa govori o tome, da je gotovo svaki dvadeseti učesnik Narodnooslobodilačkog rata sa šibenskog kotara bio učesnik bitaka na Sutjeski.

U proteklom periodu intenzivno se radilo na rješavanju raznih

nalazi se 755 djece palih boraca a ostali izučavaju razne zanate i zvanja. Za školovanje djece u ovoj godini su predviđena sredstva u iznosu od preko 100 milijuna dinara.

Odborima Saveza boraca u općinama i osnovnim organizacijama je preporučeno, da vode više brige nego do sada o korištenju tih sredstava, o načinu i efikasnosti njihove isplate školama i domovima i da se u vidu češćeg i neposrednijeg kontakta pruži što više pomoći djeci na školovanju. Posebnu pomoć i kontrolu nad odgojem djece treba pružiti onima koji se nalaze pod starateljstvom.

Organizacije Saveza boraca su u proteklom periodu uspješno

Izrada tarifnih pravilnika Osigurati fondove

U ponedjeljak je održan sastanak tarifne komisije Općinskog sindikalnog vijeća i NO općine Šibenik, kojem je, osim predstavnika iz Knina i Drniša prisustvovali i potpredsjednik Republičkog vijeća sindikata drug Ante Roje. Na sastanku je konstatirano, da su gotovo sve privredne organizacije na području kotara Siebnik izradile svoje tarifne pravilnike, a neke su ih dostavile tarifnim komisijama.

Sve privredne organizacije išle su na povećanje svojih tarifnih stavova, ali neke nisu vodile dovoljno računa o ekonomskoj moći i svojim mogućnostima. Takve pojave, obzirom na privredne organizacije u drugim kotarima nisu masovne, ali one ipak postoje. Neke poduzeća planirala su mnogo veću proizvodnju i čistu dobit nego prošle godine i na osnovu toga izradila tarifne pravilnike. To je, ako gledamo s pozicija povećanja proizvodnje pozitivno, ali je pitanje, da li će takvo poduzeće uspjati ostvariti svoj plan.

Sredstva za stimuliranje radnika novim tarifnim pravilnicima su mnogo smanjena, kao na pri-

mjer u šibenskim privrednim organizacijama gdje su ta sredstva manja za oko 120 milijuna dinara u odnosu na prošlu godinu. Zbog toga će tarifne komisije najveću pažnju obratiti na odnos fondova i tarifnih stavova i ne će odobriti tarifne pravilnike, koje su svoje rezerve prebacile u tarifne stavove. Na sastanku je također istaknuto, da privredne organizacije moraju osigurati veća sredstva za stimuliranje radnika i jačanje svojih fondova. Plaće se ne smiju povećavati radi povećanja, nego prema moći privredne organizacije i produktivnosti rada. Neke privredne organizacije odredile su i dodatne tarifne stavove. Luka i skladišta je u dodatne stavove uračunala radni staž, zalaganje i stručnu spremu. Radnici, koji rade najmanje tri godine u poduzeću imaju pravo na dodatne stavove. S tim mjerama oštećen je veći broj radnika.

AKTIVNOST DRUŠTVA ŽENA U OKLAJU

Nedavno je, na inicijativu društva žena općine, organizirano u Oklaju jedno zapaženo predavanje kojem je prisustvovalo 120 žena iz svih sela općine. Naime, dr. Monti-Cvjetković govorila je prisutnicama o higijeni žena i dječeta. Nakon predavanja žene su razgledale izložbu šivanja i kroja i još nekih predmeta iz domaćinstva, koju je priredio Kotarski centar za unapređenje domaćinstva. Sva potrebna objašnjenja o izložbi pružila je drugaricama Ljeposava Vujić rukovodilaca tog centra. Predavanje i izložba ostavili su snažan utisak na žene Oklaja, koji su se najtoplije zahvalile drugaricama iz Šibenika.

M. Pokrovac

I. Ramljak

ŽENA I DOM

U svakom domaćinstvu često se dašavaju male nezgode. Dije-te je porezalo prst ili treba premjestiti jednu sliku, učvrstiti nogu stolice, nestalo je svijetla u slijed kratkog spoja i slično. Kako da si pomognemo u takvim slučajevima? U dobro organiziranom domaćinstvu ne će biti velike nepravilnosti, jer je za takav slučaj sve predviđeno.

U svakom domu morala bi postojati mala kućna apoteka. Ona će poslužiti za lakša oboljenja kad ne trebamo liječničke pomoći. Takvu apoteku smjestimo u jedan ormarić ili pretinac, koji možemo zaključiti, tako da djeca ne mogu do lijekova. U apoteci bi moralo biti barem slijedeće: alkohol, jod-tinktura, sterilni povoji, gaza, vata, flasteri, aspirin, kinini, tablete protiv bolova, kakva mast za opekotine (Vitaderm), ricinusovo ulje i tablete za probavu, čaj od kamilice, termometar, termofor, kapaljka i t. d. Ako stanujemo daleko od zdravstvene stanice, odnosno liječnika, kućna bi apoteka morala biti još bolje opskrbljena. Straljka za injekcije, koja doza penicilina, antitanusa

i t. d. morala bi uvijek biti pripremljena. I još jedan važan savjet: kontrolirajmo češće našu apoteku i lijekove, kojima je isteklo trajanje te ih uništimo, da se ne desi slučajno nesreća.

Često nam se događa, da nestane struje. Obično to nastaje uslijed preopterećenja, pa ne možemo drukčije pomoći, već moramo upaliti svijeću. Odredimo i njoj mjesto, da se ne dogodi, da je u mraku tražimo. Od kvarova na struji, koji nastaju našim krivnjom, najčešći je kratki spoj na osiguraču. To je jedan vrlo jednostavan posao, koji svaka domaćica uz pažnju i opreznost može sama obaviti. Jasno, potrebnu žičicu moramo držati na određenom mjestu u kutiji ili pretincu, što treba u svakom domu, a pogotovo ako netko od ukućana ima smisla za stolarske radove i popravke. U neophodni alat spadaju: čekić, kliješta, mala turpija, 2-3 izvijača raznih veličina, zatim čavli i vijci različitih veličina i debljina i t. d.

Na nepravilne nailazimo također, kad moramo poslati kakav paket. Gotovo redovito se događa, da nam nedostaje omotni papir, uže ili pečatni vosak. I takve stvari ne bi smjele predstavljati problem. Stoga papire deblje i tanje, nove i one upotrebljene, ali čiste, slažimo uvijek na određeno mjesto, zajedno s tanjim i debljim uzicama i pečatnim voskom, tako da nam se ne dešava, da zadnji čas prije pakovanja moramo trčati u papirnicu.

Isto tako u domaćinstvu treba postojati pretinac, u kojem imamo spremili pisati papir, dopisnice, marke i sve ostalo potrebno za pisanje, a unutra smjestimo i poštu koja je stigla. Tako ne ćemo zaboraviti kad moramo nekome odgovoriti i odmah imati sve pri ruci. U tom pretincu čuvajmo i mali sveščić s adresama poznatih, a u njega ćemo unositi i adrese kao na primjer limara, ličilaca, tapetara i drugih. Sve ove sitnice mnogo puta uštedjet će nam ne samo vrijeme, već i svako nepotrebno traženje i uzrujanje.

AMBULANTA U KLJACIMA

Adaptacijom zadržnog doma u selu Kljaci, za koji dan će početi rad ambulanta u tom najzabačenijem kraju Drniške općine, kojem gravitiraju sela pod Svila-jom, udaljena od općinskog centra i do trideset kilometara.

Ta zdravstvena ustanova imać će ambulantu, dvije čekaonice za odrasle i djecu te poseban star za babcu, koja će tamo stalno boraviti. Za početak, ambulantu će dvaput tjedno obilaziti ekipa liječnika i medicinska sestra Doma narodnog zdravlja iz Drniša.

Sredstva za uređenje ambulante dao je Kotarski zavod za socijalno osiguranje u Šibeniku i drniški Dom narodnog zdravlja, a uz to je budžetom Narodnog odbora Drniške općine predviđena svota od 150.000 dinara za dopunu inventara.

Ambulanta u Kljaci, pored već postojećih u Siveriću i Unešću, četvrta je zdravstvena ustanova te vrste u toj Općini, a zve sve te uspjehe najzaslužniji je upravitelj Doma narodnog zdravlja u Drnišu dr. Ante Hrabar.

NOVA FRIZERSKA RADNJA

Brijačko frizerska zadruga iz Šibenika otvorit će ovih dana u Drnišu svoju poslovnu prostoriju. Bit će to frizerska radnja, koje do sada u Drnišu nije bilo, pa su Drnišanke, da bi uredile svoju kcsu, morale putovati u Šibenik i tako utrošiti cijeli radni dan.

Pismo s Autoputa

Radi smo i trudili se, te smo željno očekivali dan, kad će se čitati pohvale, udarništva, specijalne pohvale i td. I najzad, došao je taj dan. Sve brigade su uvečer bile postrojene pred menzom, među kojima se je nalazila i naša III. šibenska omladinska radna brigada »Zdravko Bege«. Otpočelo je čitanje, Među brigadama, koje se po prvi put proglašuju udarnim, pročitano je i ime naše brigade. Bili smo oduševljeni. Komandanta Marka i zamjenika Novaka ponijeli smo na rukama. Još 4 brigade u našem naselju su proglašene udarnim, a jedna je pohvaljena.

Omladinci naše brigade su veoma lijepo uredili prostor oko barake. Posadili su travu i cvijeće oko baraka. I druge brigade su pošle našim primjerom. U svom dijelu kruga, naši brigadiri su napravili nekoliko stolova i stolica, te u slobodno vrijeme tu pišu pisma i čitaju knjige i novine.

Ovih dana smo zajedno sa su-botičkom i križevčkom brigadom pripremili bogat kulturno-umjetnički program. Mnogo omladinaca i omladinki je prisustvovala priredbi. Naročito je bio zanimljiv kraci igrokaz »Dak na ispitu«, koji su pripremili naši

omladinci. Kulturni život u brigadi, kao i naselju veoma je bogat. Dva puta nedjeljno se prikazuju kino - predstave. Svakog petka uvečer brigadiri daju svoj program, koji sami pripremaju. Subotom uvečer obično dolaze kulturno - umjetničke grupe iz okolnih mjesta i daju svoje priredbe.

Održavaju se predavanja iz oblasti poljoprivrede, jer je ovdje većina omladine sa sela. Prošlih dana su naše naselje posjetili daci osnovne škole Deligrada, na čelu sa svojim nastavnicom. Oni su posjetili i našu brigadu. Bili su s nama u štabu i razgovarali s komandantom brigade. Govorili smo im o našoj brigadi i o životu kod nas. Osim toga, govorili smo im o liku Udravka Bege, čije ime nosi naša brigada.

Izdajemo i naše »Zidne novine« u kojima sami brigadiri pišu svoje članke, pjesme i humoriističke sastave.

Više puta se uvečer organizira emisija preko zvučnika »Pet minuta poslije osam« u kojoj sudjeluju brigadiri naselja.

I. Sekuljica

USPJEŠNA TURNEJA ŠIBENSKOG KAZALIŠTA

Gostovanje amaterskog kazališta iz Rijeke

U prvoj polovini ovog svibnja šibensko Narodno kazalište krenulo je na gostovanje u Zagreb, Rijeku i Pulu.

8. svibnja izvelo je u Zagrebačkom dramskom kazalištu dramu Edmunda Morrisa »Drveni tanjur«. Kao što je poznato, ova je predstava prilikom dodjeljivanja »Prvomajske nagrade« Udruženja dramskih umjetnika Hrvatske, nagrađena prvom nagradom. Ovom izvedbom kolektiv šibenskog Narodnog kazališta predstavio se zagrebačkoj publici kao solidan i umjetnički homogen kolektiv. Iza svake slike izvađači su bili pozvani od publike pred zastor, a na kraju izvedbe zastor se morao dizati po nekoliko puta. Mnogo vječica, među kojima se isticao buket crvenih karanfila Udruženja dramskih umjetnika NRH, s posvećenom trakom. Među mnogo-

brojnom publikom, koja je ispunila gledalište, zapažen je veći broj naših sugrađana i studenata koji žive u Zagrebu. Isto tako moglo se zapaziti veliki broj kulturnih i javnih radnika, novinara i kazališnih radnika - umjetnika.

Nakon predstave pojavili su se u glumačkim garderobama predstavnici savjeta za prosvjetu i kulturu NRH Miljenko Paravić, novinar i kazališni kritičar D. Suvinić, filmski redatelj Mate Relja, predstavnici studentstva centra, direktor Zagrebačkog dramskog kazališta i književnik Pero Budak i drugi.

Udruženje dramskih umjetnika priredilo je nakon predstave zakusku u čast gostiju iz Šibenika, kojoj su prisustvovali pored kulturnih i javnih radnika, predstavnici vlasti i štampe.

U drugarskom razgovoru predavalo je jednodušno mišljenje, da izvedba »Drvenog tanjura« predstavljala ugodno iznenađenje za zagrebačku kazališnu publiku.

11. V. izveden je u Rijeci »Drveni tanjur« u Narodnom kazalištu »Ivan Zajc«. Predstava je također primljena vrlo dobro. Ni ovdje nije izostao aplauz ni cvijeće kojima su bili nagrađeni izvađači.

U Istarskom Narodnom kazalištu 12. i 13. svibnja izvedene su tri predstave.

Prvog dana prikazana je dramatizacija romana Davičove »PE-SME« i to popodnevna predstava za službenike Narodne milicije i njihove obitelji, a navečer na akademiji koja je priređena u čast proslave 15-godišnjice Organa javne sigurnosti. Kako na popodnevnoj tako i na večernjoj predstavi izvađači su nagrađeni dugotrajnim aplauzom mnogobrojne publike, a priređivači akademiji predali su gostima iz Šibenika lovor vijenac.

Iza predstave u Domu JNA bio je upriličen prijem na koji je bio pozvan i kolektiv šibenskog Narodnog kazališta.

Drugog dana davan je »Drveni tanjur« za građanstvo. Kako u Zagrebu i Rijeci, tako i u Puli ova drama naišla je na dobar prijem i priznanje publike.

Sindikalna podružnica Pulskog kazališta priredila je u čast kolega iz Šibenika drugarsku večer.

Ovim je završena osmonevna uspješna turneja šibenskog Narodnog kazališta i time uzvrće-

Nedavno je gostovalo u Šibeniku amatersko kazalište »Viktor Car Emin« iz Rijeke i tom je prigodom izvelo na daskama Narodnog kazališta dramu u pet slika iz života pomoraca »Dani bez sunca« Riječanina Milivoja Bakarića.

Svakako je vrijedno hvala nastojanje autora ovog dramskog teksta, da nam kroz svoja mnogobrojna lica ocrtava događaje u vrijeme poznatog štrajka pomoraca 1923. godine, koji je bio zahvatio cijelu našu obalu, nagovijestivši tako beskompromisnu borbu protiv korumpiranih i perfidnih poslodavaca, borbu, koja će poslije puna dva decenija donijeti našim pomorcima konačnu pobjedu. Međutim, koliko je Bakarić uspio u tom svom nastojanju, mislimo u literarnom pogledu — to je pitanje za sebe. Kako vidimo, tema je široka, kompleksna i stoga vrlo riskantna za obradu u dijalozima. Cini nam se, da bi ona bila tvrd orah i za daleko jačeg i inventivnijeg dramskog pisca negoli je to Bakarić tim prije, kada se radi o tolikom broju lica (preko dvadeset!), čije postupke treba psihološki opravdati i na taj način udahnuti iri kakav - takav unutarnji život. To, nažalost, ovom dramskom početniku nije pošlo za rukom, pa su zbog toga gotovo sve njegove ličnosti, izuzevi možda pomorskog kapetana Ljudevita Marinića, Marije i advokata Klementa, ispale blijede. I onda, drama je intonirana suviše eksklamativno, suviše patetično, a katkada suviše transparentski, da bi nas se dojmila dublje i da bi se mogli saživiti s njezinim likovima. Također nas ni njezin sadržaj toliko ne uzbuđuje, premda se u drami mnogo toga događa. Jednom rječju, ovom dramskom tekstu nedostaje više dramatičnosti, više krvi, nedostaje mu literarnih akcenata, psihologije, pa i više traigke.

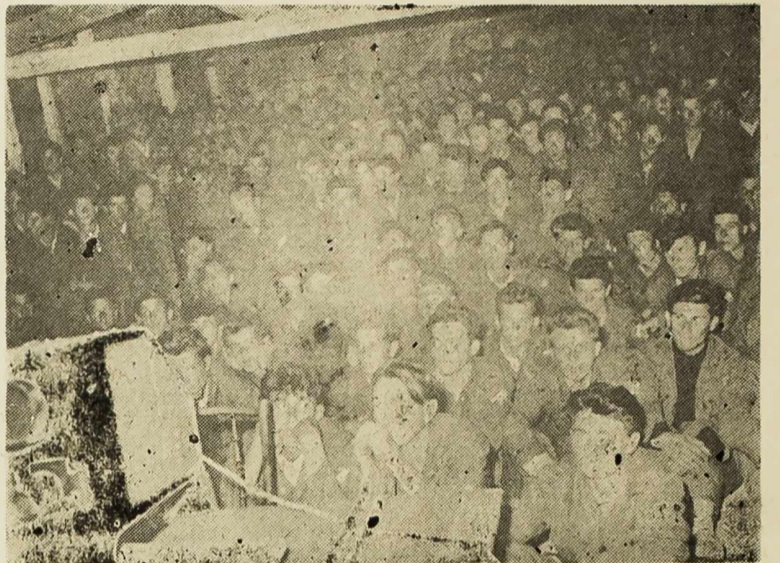
Ipak, uza sve te svoje slabosti, drama »Dani bez sunca« u izvedbi riječkih amatera naišla je na lijepi prijem kod većeg dijela šibenske publike, pa se može bez oklijevanja kazati, da su oni uspjeli, usprkos, dakle, tekstu komada, koji im nije pružao veće mogućnosti uživanja u kreirane likove.

Bilo je, doduše, i glumački promašeni uloga, ali svakako manje nego onih drugih, koje su u interpretaciji nekih amatera bile zapažene. Takva je, bez sumnje, bila uloga pomorskog kapetana Marinića, koju je pada sve talentirani Boris Ružić donio vrlo prirodno i uvjerljivo. Njegovu ženu Mariju igrala je Branka Mišljenović, ispočetka malko tonski indisponirano, ali je u drugom dijelu radnje bila očito sigurnija i

uigranija. Bruno Čingrija u ulozi advokata Klementa imao je nekoliko izvrsnih momenata, Dobri su još bili Alfons Margitić u ulozi šefa policije Vukovića i Sonja Braović u epizodnoj roli činovnice Milke. S više ili manje uspjeha donijeli su svoje uloge Miroslav Zubović (Zorić), Miljenko Manzoni (Stiglic), Branko Boži-

nović (Šarinac), Franjo Zić (Mikulčić), Kada Maher (Orlić) i dr. Za dobar dio svoga uspjeha u našem gradu riječki amateri imaju zahvaliti poznatom redatelju riječkog kazališta »Ivan Zajc« Anđelku Stimcu, pod čijim je redateljskim koncepcijama uvježbana ova drama.

R.D.

S usmenih novina šibenskih novinara za pripadnike predvojničke obuke u Skradinu

film od srijede do srijede

Krik

TALIJANSKI FILM. REŽIJA: MICHELANGELO ANTONIONI

Pošto ga žena koju voli napušta, povlači se u osamljenost i bezvoljnost, ne shvaćajući kako mogu sedam godina zajedničkog života ne značiti ništa. Lutajući i doživljujući susrete s raznim ženama, ne nalazi smirenja, vraća se na polaznim točku i konačno se osvjedočava da je žena koju voli i bez njea sretna. Krug se zatvorio i jedino rješenje je samoubistvo. Polazeći od ovakve koncepcije životnog smisla napravljeno je zbilja vrijedno djelo, koje je svakako zaslužilo pažnju, koju mu je svojevremeno posvetila svjetska filmska javnost. Djelo je apsolutno životno, likovi također, atmosfera teška, kao što je težak i život koji je prikazan, a vrijedna je spomena i muzika, koja sve vrlo funkcionalno uklapa u ovu atmosferu. Glumci su također dali veliki doprinos općem kvalitetu filma, kako nosilac glavne i gotovo jedine muške uloge, Steve Cochran, tako i odlična ekipa glumica. Ali, radi se o tome da li je ovakva koncepcija, koja jedini životni smisao nalazi u ljubavi, osim koje kao da u svijetu ništa ne postoji i radi koje je jedino vrijedno živjeti, prihvatljiva. A to je ono o čemu bi se u ovom, iako vrijednom, filmu ipak moglo diskutirati.

Vlak bez voznog reda

DOMAĆI FILM. REŽIJA: VELJKO BULAJIĆ.

Ovaj film smo iz dva razloga očekivali s priličnim interesom: prije svega jer je njegovo snimanje bilo vezano s našim gradom i krajem, a zatim jer se, a naročito nakon prikazivanja u Cannesu, o njemu mnogo i to najljepše pisalo i govorilo. Očekivali smo mnogo, a ono što smo dobili nekako nije baš u skladu s ovim. Ipak je to jedna strašno duga priča o jednom isto tako dugom putovanju, koja je djelovala pomalo i zamorno. Režiser Bulajić htio je svakako da do jačine dokumenta rekonstruiru veliku akciju seobe seljaka iz krševite Bukovice u plodnu Vojvodinu. Ideja originalna i vrijedna. Ali u svojoj težnji za dokumentarnošću čini se da je ipak preterao, te je film postao dokument jedne krajnje bijede i zaostalosti, koja doduše nije slika današnje naše stvarnosti, ali zato ništa manje mučna i impresivna. I nače u tehničkom pogledu film je rađen vješto i zanatski korektno. Glumica se teško može što zamjeriti, postigli su solidan prosjek i ujednačenost, ali tekst koji su izgovarali prilično je prazan i bez duha. Sve u svemu, mislim da smo ipak gledali nekoliko naših filmova, koji su bili bolji od ovog.

Četrdesetprvi

SOVJETSKI FILM. REŽIJA: G. ČURHAJ

Svojevremeno je ovaj film izazvao veliku pažnju svjetske javnosti, jer je iznenadio odstupanjem od uobičajenog sovjetskog crno-bijelog tretiranja likova. Zarobljeni bjelogardejski oficir nije ovog puta monstrum bez ikakvih ljudskih kvaliteta, već čovjek vrijedan ljubavi koju prema njemu osjeća vatrena revolucionarka Marjutka. Zahvaljujući ovakvom slobodnijem i širem prilaženju čak i revolucionarnim temama, stvoren je apsolutno dobar film. Naročito drugi dio, u kojem osjećaji bjelogardejca i Marjutke evoluiraju do strastvene ljubavi, pun je jednostavne i tople poezije, kojom smo svi bili obuzeti, da bi na kraju bili duboko potreseni neminovno tragičnim epilogom. Nosioći glavnih uloga dražesna Izolda Izvitskaja i Oleg Strizenov svojom spontanom i prirodnim glumom bez sumnje su mnogo pridonijeli ovom doživljaju.

To je vrijeme ubojica

FRANCUSKI FILM. REŽIJA: JULIEN DUVIVIER

Rijetko imamo prilike gledati film u kojem su svi njegovi elementi na tako jednakom i to vrlo visokom nivou, kao što je to u ovom filmu, koji se po svom žanru može smatrati kriminalno-psihološkim. Da spomenemo najprije scenarij, koji je predstavljao odličnu podlogu, na kojoj se mogao izgraditi film, u kojem se zbivanje, iako nenormalno i teško vjerovatno, odvija ipak sasvim logično, krešendirajući u čitavom svom toku od mirnog početka do upravo paklenskog finala. Potrebno je redateljsko iskustvo i rutina jednog Juliana Duviviera da bi se ostvarila onakva atmosfera i zbivanje dalo takav pečat ubjedljivosti, koji omogućava maksimum uživanja, a završna scena pravo je remek djelo redateljske vještine. A gluma? S koliko je samo sposobnosti kameleonskog preobličavanja mlada Daniele Delorme dala djevojku krajnje bezdušnu i bezosjećajnu, dostojnu Balzacove Rodake Bette. Bila je dostojan partner Jean Gabinu, a jednako i svi ostali. Ovaj film je zaista jedno čisto djelo filmske umjetnosti.

Scena iz »Pesme«

no gostovanje zagrebačkom dramskom kazalištu, a u Rijeci i Puli, u okviru uzajamne suradnje jadranskih kazališta, ispunjena obaveza, i time poboljšano zblizenje naših kazališta, a posebno daljnja afirmacija šibenskog Narodnog kazališta.

AD

Ove godine na fakultetima i bez završene srednje škole

NA ZAGREBAČKOM SVEUČILIŠTU UPISAT ĆE SE OVE GODINE 6.890 NOVIH STUDENATA — IZVRŠNO VIJEĆE HRVATSKE DALO SUGLASNOST NA ZAKLJUČKE SVEUČILIŠNOG SAVJETA.

Izvršno vijeće Sabora Hrvatske donijelo je sredinom svibnja rješenje, kojim daje suglasnost za ključnicima Sveučilišnog savjeta c uvjetima i natjecanjima za upis na fakultete. Prema ovim za ključnicima, koji su u skladu s nedavno donesenim propisima Saveznog izvršnog vijeća, dana je mogućnost svakom građaninu, da se i bez završene srednje škole, nakon položenog prijemnog ispita, upiše na fakultet.

Za studente koji se namjeravaju ove godine upisati na bilo koji fakultet objavit će se uskoro uvjeti za polaganje prijemnog ispita. Zasad se zna da će se na prijemnim ispitima tražiti pored ostalog i znanje jednog stranog jezika. Međutim, da znanje stranog jezika ne bi bilo kočnica mnogim ljudima iz proizvodnje za upis na fakultet to će se polaganje stranog jezika odgoditi do kraja trećeg semestra.

Budući da će broj prijavljenih biti bez sumnje velik, a kapaciteti zagrebačkih fakulteta su ograničeni, to je određen broj kandidata za upis na pojedine fakultete.

Ukupno će se u novoj 1959/60. školskoj godini moći upisati 6.890

redovnih i izvanrednih studenata. Pravni fakultet primit će 1500 novih studenata, Ekonomski 1.600 Filozofski 1000, Prirodoslovno — matematski 450, Medicinski 370, Veterinarski 120, Farmaceutski 120, arhitektonsko - geodetski 320 Strojarstvo — brodograđevni 220, Elektrotehnički 150, Tehnološki 380 i Poljoprivredno — šumarski 360. Obzirom da pored fakulteta u Zagrebu postoje još i Medicinski fakultet na Rijeci, to će se na prvu godinu moći upisati 100 novih studenata, dok će na Filozofskom fakultetu u Zadru biti primljeno 200 studenata.

Obzirom na ograničenost kapaciteta na fakultetima ove školske godine primat će se bez prijemnih ispita prvenstveno odlični i vrlo dobri daci sa završenom srednjom školom.

U slučaju prekoračenja određene kvote Izvršno vijeće svojim rješenjem propisalo je, da će se pri upisu kandidata, koji su također završili srednju školu, ali s dobrim ili dovoljnim uspjehom, ocjenjivati ostale njihove kvalitete. Na primjer, sistemom bodova bit će izražen njihov uspjeh kroz posljednje dvije — tri godine. Osim toga, ocjene u pojedinim pre-

dmetima koji su neobično važni za određeni studij igrat će također značajnu ulogu. Društveno politička aktivnost bit će također jedan od elemenata, koji će se bodovati, dok će se za slušače, koji dolaze iz poduzeća ili ustanova uzimati u obzir mišljenje odnosno preporuka njihovog poduzeća ili ustanove.

Ova mjera Sveučilišnog savjeta i izvršnog vijeća omogućit će pohađanje i završetak fakulteta mnogim ljudima, naročito iz proizvodnje, koji su u ratnim godinama prekinuli školovanje u srednjim školama, a koji imaju često i mnogo više znanja, naročito praktičnog, od mnogih svršenih učenika gimnazije i ostalih srednjih škola.

pk

ČITAJTE „Šibenski list“

— b —

U Lozovcu otvoren Dom kulture

Radni kolektiv Tvornice glinice i aluminijske — Lozovac zabilježio je još jedan krupan uspjeh zahvaljujući materijalnoj pomoći uprave tvornice, prilozima radnika i namještenika, te dobrovoljnom radu mještana i omladine omogućeno je da u predviđenom roku bude izgrađen Dom kulture u Lozovcu.

U subotu 23. o. mj. uslijedilo je otvaranje doma svečanom akademijom u čast 40-godišnjice KPJ i Dana mladosti.

Dvorana u kojoj ima 250 sjedišta, bila je ispunjena do posljednjeg mjesta. Pored uzvanika iz Šibenika, predstavnika tvornice, sindikalne podružnice — koja je u stvari bila glavni pokretač i organizator radova i izgradnje Doma kulture, — radnika i namještenika, omladine i mnogobrojnih mještana iz Lozovca i okolnih sela, započela je svečana akademija čitanjem referata o historijatu KPJ. Nakon kraćeg odnora Narodno kazalište iz Šibenika izvelo je »Pesmu« u dramatičaciji istoimenog romana Oskara Daviča, koju su prisutni pratili s velikim zanimanjem i na kraju izvedbe nagradili izvađače dugotrajnim pljeskom.

Otvaranjem Doma kulture riješen je još jedan krupan problem u vezi s kulturno - prosvjetnim izdizanjem ranih ljudi Lozovačke općine (kraja). U domu će uskoro proraditi i kino, pa će tako, pored povremenog gostovanja kazališta, raznih predavanja i kulturno umjetničkih i naučnih filmova, u mnogome pridonijeti oživljavanju kulturnog života Lozovačkog kraja.

Osim izgradnje ovog važnog objekta u izgradnji je nogometno igralište i dvostazna kuglana koja će uskoro biti dogotovljena, Oba sportska objekta nalaze se u neposrednoj blizini Doma kulture i služit će fiskulturnom omladinstvu i uzdizanju omladine i radnih ljudi Lozovca.

AD

VIJESTI IZ KNINA

Gostovanje splitskog Narodnog kazališta

Ovih dana gostovao je u Kninu dramski ansambl Narodnog kazališta iz Splitske, koji je na pozornici Doma JNA izveo dramatičaciju Davičevog romana »Pesma«, koju su režirali Tomislav Tanhofer i Sava Komnenović. Kninska publika je srdačno pozdravila goste, koji su s uspjehom izveli ovu snažnu dramu o djelovanju jedne ilegalne partijske ćelije u okupiranom Beogradu.

Veće dalmatinskih pjesama

Prošle nedjelje, u organizaciji Doma JNA, grupa Dalmatinaca iz Zagreba, priredila je u Kninu veće dalmatinskih i drugih narodnih pjesama. U izvedbi programa sudjelovali su Petar Tralić, Ivan Pincetić, Ante Krvavica, Mirko Marković, Pero Mitrović, Tatjana Sekulić, Mirjana Iroš i Borko Mamula.

U Kninu je vladao veliki interes za nastup ove grupe, naročito zbog toga što je Petar Tralić Kninjanin, koji nakon duge pauze ponovno pjeva u svom rodnom mjestu.

Budakova drama izvedena u Vrniku

Kulturno - prosvjetno društvo »Polet« na Vrniku, poznato je do sada zbog svoje uspješne i raznovrsne aktivnosti, ugodno je iznenadilo, izvedeći premijeru Budakove komedije iz savremenog ličkog života »Na trnu i kamenu«. Izvedba u zadržnom domu privukla je mnogo Vrničana, koji su prisustvovali jednoj dobroj i solidnoj predstavi. (m)

gradska kronika

Za bolju opskrbu tržišta

Ugovorene količine su dovoljne da podmire sve potrebe potrošača

Poduzeća za snabdijevanje tržnica na području grada i kotara Šibenik provela su široku akciju za ugovaranje poljoprivrednih proizvoda sa zadrugama, poljoprivrednim dobrima i individualnim proizvođačima. Dosadašnja praksa pokazala je, da su — u većini slučajeva zbog neorganiziranog i stihijskog otkupa i ugovaranja poljoprivrednih proizvoda — tržnice ponekad oskudijevale najnovnijim artiklima. Zato su svi veći gradovi u zemlji prišli sistemu ugovaranja, pa tako i Šibenik. Organizacija prometa postaje jedan od bitnih faktora za bolje korištenje već postojećih materijalnih mogućnosti. Tu se još uvijek postavlja na prvo mjesto organizacija prometa poljoprivrednih proizvoda. Prošle godine doneseno je nekoliko propisa, koji reguliraju organizaciju i sistem tog prometa. Praksa je pokazala, da postojeći principi organizacije u velikoj mjeri usklađuju potrebe proizvodnje i potrošnje. Međutim, nedovoljno poštivanje tih propisa otežava proces sređivanja tržišta.

Uvidjevši prednosti ugovaranja poljoprivrednih proizvoda poduzeća za opskrbu grada »Plavina« i Vinogradarsko - voćarski poslovni savez prišla su počet-

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

NARODNO KAZALIŠTE

Četvrtak, 28. V. — SIROTO MOJE PAMETNO DIJETE - predstava za II. osmogodišnju školu. Početak u 16.45 sati.

Petak, 29. V. — SIROTE MOJE PAMETNO DIJETE - predstava za III. i IV. osmogodišnju školu. Početak u 16.45 sati.

Subota, 30. V. — gostuje havajski ansambl »Vlade Riskijevića« iz Splita s havajskim i dalmatinskim pjesama. Početak u 20 sati.

Subota, 30. V. - NA TRNU I KAMENU - Gostovanje u Oklaju. **Nedjelja, 31. V.** - NA TRNU I KAMEJU - predstava za pripadnike predvojničke obuke u Skradinu.

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera francusko-jugoslavenskog cinemascope filma u boji — MIHAJLO STROGOV — (do 2. VI.)

Premijera francusko - jugoslavenskog cinemascope filma u boji — OLUJA — (3. do 9. VI.)

»20. APRILA«: premijera američkog cinemascope filma u boji — VOLI ME ILI OSTAVI — (do 1. VI.)

Premijera američkog cinemascope filma u boji — PREKINUTA MELODIJA — (2. do 7. VI.)

»SLOBODA«: premijera sovjetskog filma — U ROVOVIMA STALJINGRADA - (do 29. V.) Američki film u boji — BALNA VODI — (30. V.—3. VI.) Premijera domaćeg filma u boji — JEDINI IZLAZ — (4. do 7. VI.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 30. V. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva. Od 31. V. do 3. VI. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Matični ured

ROĐENI

Marino, sin Petra i Rajne Ivić; Draženka, kći Jose i Zorke Vlahov; Jasna, kći Mile i Zorke Kučić; Ante, sin Anđelka i Ružice Ugrina; Zoran, sin Jose i Anke Morović; Damir, sin Petra i Mare Krstčić; Ivica, sin Ivana i Zorke Parat; Ružica, kći Dane i Ružice Livaja; Svetko, sin Nike i Marije Miliša; Dragica, kći Gojka i Stane Mišković; Boris, sin Ante i Marije Grbelja; Boris, sin Nike i Ankice Grubić; Stanka, kći Mihovila i Marije Mijat; Zoran, sin Branka i Mirjane Mijulj; Neven, sin Krešimira i Marije Kovak; Felicijo, sin Jure i Svetinke Fuštin i Vlatka, kći Radimira i Milene Lakoš.

VJENČANI

Pandurov Nikola, podoficir JRM — Martinović Ranka, domaćica i Pavunc Franjo, strojovbravar — Pilipović Marijana, dak

UMRLI

Jeličić Josip Vicin, star 58 god.; Greksa Ružica Franjina, stara 25 god.; Gović Biserka rod Bumbak, stara 31 god.; Kovač Mate pk. Jose, star 74 god.; Livaja Ružica Danina, stara 1 dan; Kučić Jasna Milina, stara 7 dana; Pokrovac Mate pk. Marka, star 36 god.; Zura Ana Josina, stara 23 god.; Cukrov Ante pk. Ante, star 66 god.

kom godine na predugovaranje poljoprivrednih proizvoda. Plan, koji je detaljno razrađen predviđa one količine raznih proizvoda, koje će biti dovoljne da se podmire sve potrebe potrošača tokom cijele godine. Iako su se ta poduzeća nalazila u nezavidnoj situaciji u pogledu svoje tehničke opreme, ona su u cijelosti odigrala značajnu ulogu koncem prošle i početkom ove godine. Naime, snabdjevenost poljoprivrednim proizvodima bila je, i pored nepovoljnih materijalnih uvjeta zadovoljavajuća. Za daljnje kontinuirano snabdijevanje potrošačkih centara i za određeno usmjeravanje poljoprivredne proizvodnje prema potrebama tih centara od velike je važnosti uspostavljanje čvrstih i stalnih veza između potrošačkih centara i proizvodnih područja.

Mototrke na Titovoj obali

U čast 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a Automoto društvo Šibenik organizirat će 7. lipnja mototrke na Titovoj obali. Na trkaćima će nastupiti 35 - 40 vozača iz Šibenika, Splita, Zadra i Zagreba. Takmičenje će se održati u šest kategorija. Osim motora od 175, 250, 350 i 500 ccm nastupit će »vespaši« i »mopedisti«. Ovo je prvo takmičenje u našem gradu, na kojem učestvuju »vespe« i »mopedi«. Pobjednici u svim kategorijama dobit će pehare, dok će drugo i treće plasirani vozači dobiti plakete, odnosno diplome.

Iako u Šibeniku ima veliki broj motokotača organizatori trke imali su velike teškoće za sastav pojedinih kategorija. Naime, prijavio se maleni broj učesnika. Prošlih godina kod šibenskih motorista vladalo je veliko zanimanje za trke, premda su im vozila bila stara i nesigurna.

Dobrovoljne radne akcije omladine

17 tisuća radnih sati

U toku ove godine šibenska radnička i srednjoškolska omladina sudjelovala je na brojnim akcijama lokalnog karaktera. Na pošumljavanju Subićevca omladina je iskopala oko 4500 jama, t je zasadila oko 2880 mladih borovih stabala. Nadalje je radila na izgradnji pivačkog bazena, zatim na uređenju streljane i parka Rokić. Na svim tim rado-

ZAHVALALE

Povodom smrti našeg dragog sina i brata

JOSIPA JELIČIĆA

izražavamo duboku zahvalnost svim prijateljima i znancima koji su ga ispratili na vječni počinak.

Obitelj Vicka Jeličića

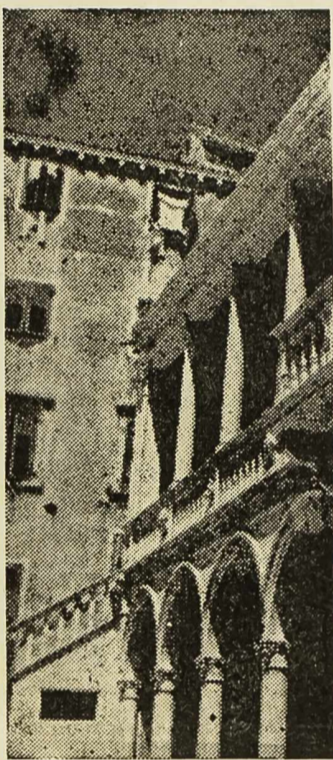
MALI OGLASNIK

MIJENJAM TROSOBNI STAN u centru Rijeke za odgovarajući u Šibeniku. Za informacije obratiti se: dr. Stipanićev, Velebitska 7, Šibenik.

PRODAJE SE KUĆA U DOČU, UZ OBALU S DVIJE SOBE, KUHNINJOM, TERASOM I NUZPOSTORIJAMA STAN JE USELJIV. ZA INFORMACIJE OBRATIT SE: KUŽINA NIKO, BAČVAR.

Da bi naše tržište u potpunosti bilo snabdjeveno poljoprivrednim proizvodima Trgovinska komora u zajednici s narodnim odborom i privrednim organizacijama razradila je plan o potrebi tržišta.

Dosadašnja sekcija za ugovaranje poljoprivrednih proizvoda tekla je prema predviđenom planu. Poduzeće »Plavina« ugovorilo je s poljoprivrednim zadrugama Pakoštane i poslovnim savezom Slovenija 179 tona mladog i kasnog krumpira. Najveće količine predat će se u XI. mjesecu. S Poslovnim savezom Slovenije, poljoprivrednim dobrom »Vrana« Ratarskim savezom iz Varaždina sklopljen je ugovor za isporu

Godišnja skupština penzionera šibenske općine BESKAMATNE POZAJMICE putem kase uzajamne pomoći

Prošlog ponedjeljka su u sali kina »Tesla« penzioneri s područja šibenske općine održali svoju godišnju skupštinu. Pored oko 400 delegata i uzvanika, skupštini je prisustvovao i vršilac dužnosti predsjednika Udruženja penzionera NRH Rade Kus.

Izvršitelj u radu udruženja u prošloj godini podnio je predsjednik Udruženja Ante Kovač. Govoreći o rezultatima, on je rekao da udruženje penzionera u Šibeniku broji danas 2700 članova. Ono je u prošloj godini bilo vrlo aktivno. Pored pravne pomoći koju udruženje pruža svom članstvu, ono je izradilo uputstva potrebna za rješavanje raznih pitanja penzionera. Prilikom sprovođenja Zakona o mirovinskom osiguranju u udruženju je napisano oko 1500 zahtjeva za rješavanje konkretnih slučajeva članstva putem kotarskog Zavoda za socijalno osiguranje. Značajna institucija u okviru udruženja je kasa uzajamne po-

Akcija izviđača pomoraca

U nedjelju, uoči Dana mladosti, a u čast 67 - rođendana druga Tita, III. posada izviđača »Velimir Škorpić« poduzela je zajedničku akciju i posjetila Martinšku. Poslije utaborenja prikupljena su drva i zapaljena logorska vatra. Zatim, je minutom šutnje odana počast palim borcima u Narodnooslobodilačkom ratu i otpjevana himna. Svaka četa pročitala je svoj referat a iza toga recitirane su pjesme i prepričavani razni događaji iz NOB-e. JM

OBAVIJEST kino posjetiocima

Obavještava se građanstvo da su cijene svim predstavama u Kinu »Sloboda« znatno snižene, tako da one sada iznose 35, 45, i 55 dinara.

Uprava Kinopoduzeća Šibenik

Tehnički problemi na sastanku SSRN-a

Jučer je u Šibeniku održan sastanak sa tajnicima općinskih odbora Socijalističkog saveza, kojem je sudjelovao i Nikica Zupanović, sekretar Komisije za društvene organizacije pri Glavnom odboru SSRNH, te Milan Bijičić, predsjednik Kotarskog odbora SSRN Šibenik. Na ovom sastanku se raspravljalo o nekim tehničkim pitanjima u radu organizacija SSRN. Bilo je uglavnom riječi o sređenju i organizacionom učvršćenju organizacija SSRN, zatim o stvaranju evidencije članstva, sakupljanju članarine, o načinu i t. d. Uočeno je da neke od or-

ganizacija SSRN o svim tim pitanjima ne vode dovoljno računa. Na kraju sastanka doneseni su zaključci.

Nova brigada polazi na Autoput

Danas polazi na gradnju Autoputa još jedna omladinska radna brigada sa područja našeg kotara. To je ovoga puta omladinska radna brigada »Sloboda Macura« sastavljena od 120 omladinaca. Ova brigada ostat će na Autoputu dva mjeseca. Do kraja ove godine na gradnju ovog značajnog objekta poći će još jedna brigada sastavljena od radničke i srednjoškolske omladine. Na taj način šibenski kotar dat će ove godine na saveznoj radnoj akciji tri omladinske radne brigade.

„Kolo“ odlazi na Autoput

12. lipnja ove godine odlazi na Autoput vokalni zbor »Kolo«, koje će za graditelje ovog objekta pridonijeti nekoliko koncerata. Na raznim dionicama »Kolo« će boraviti 11 dana. »Kolaš« će također izvesti jedan koncert u Štabu omladinskih radnih brigada u Nišu, a predviđa se da dade jedan koncert za građanstvo Niša. Na ovu turneju poći će na put oko 90 članova ovog zbora. Kao i lanjske godine, »Kolo« će i ovoga puta dostojno reprezentirati Šibenik. Inicijativu za ovu turneju »Kola« dao je CK Narodne omladine Jugoslavije.

Splitsko Radničko sveučilište posjetilo Šibenik

Rukovodioci i nastavnici Radničkog sveučilišta u Splitu boravili su u nedjelju u Šibeniku. Zajedno s članovima šibenskog Radničkog sveučilišta posjetili su mjesto na kojem je strijeljan narodni heroj Rade Končar i položili vijenac. Poslije toga odvezli su na slapove Krke, a nakon povratka sa slapova razgledali su kulturno - historijske znamenitosti Šibenika.

Stanje na tržnici

Cijene u opadanju

Na šibensku tržnicu svakog jutra stignu velike količine svih poljoprivrednih proizvoda, koji u potpunosti mogu podmiriti sve potrebe potrošača. Zbog velikih količina cijene se nalaze u konstantnom opadanju. Najveća ponuda osjeća se kod voća i povrća. Usljed velike ponude trešnja cijena tom artiklu je snižena za 30 dinara. Trešnje se prodaju od 40 - 120 dinara. Proizvođači nude mladi krumpir od 50 - 60 dinara kilogram. Cijene kupusa u glavama, salati, blitvi, i biži-

ma su mnogo niže nego prošlog tjedna. Ti proizvodi se prodaju: kupus 40, salata 50 - 80, blitva 40 - 60 i grašak 40 - 50 dinara kilogram. Cijena špinatu je 60, bobu 20 - 40, zelenom luku 100 - 120, zelenoj kapuli 40 i staroj kapuli 100 dinara kilogram. Limuni se prodaju po 300 dinara kilogram. Jaja, koja nudi privatni sektor prodaju se po 16 dinara. Idućeg tjedna na tržnicu se očekuje daljnje povećanje količine poljoprivredni proizvoda i sniženje cijena gotovo svim artiklima.

Brodovi u luci

Iz luke je isplivio brod »Makedonija« nakon iskrcaja 7800 ugljena iz SSSR-a. Brod »Zagreb« isplivio je sa 100 kubika drvene građe za Aleksandriju i brod »Sloboda« sa 600 tona drvene građe za luke Sjeverne Evrope. Engleski brod »Lycia« isplivio je sa 700 kubika drveta za luke Engleske.

Panamski brod »Coral« iskrcava 6500 tona ugljena iz SSSR-a, a talijanski brod »Peppino Palomba« krca 2300 tona pirita za Egipat. Brod »Slavonija« iskrcava 9700 tona pšenice iz SAD.

U luci se očekuje brod »Nikola Tesla« sa 10,000 tona pšenice iz SAD,

„Našminkani“ neimar

Na sastanku upravnog odbora Turističkog društva morala se umetnuti posebna točka dnevnog reda, koja uopće nije bila predviđena. Članovi su jedan veći dio svog radnog sastanka posvetili »ispisivanju parola po zidovima kuća, »šminkanju« usana i bojadisanju brade jednom graditelju starodnevne katedrale«.

— Drugovi! — počeo je jedan iz uprave, koji obilazi kulturni teren Šibenika — to je zaista neshvatljivo. Jednog jutra osvanuo je jedan neimar nad krsionicom katedrale s crnom bradom, a drugi s »našminkanim« usnama. Trebale su ljestve od trimetra, malo crvene boje i posao je preko noći bio završen. Poslije »umivanja« benzinom neimari su postali ljepši i upadniji. Razlikuju se od svih ostalih, koji su porodani jedan do drugog na istočnoj strani katedrale. Za taj posao trebalo je utrošiti boju, do-

nijeti ljestve i prilično se namučiti. A zašto?

Kad stranac prošetala našim glavnim i sporednim ulicama na zidovima zgrada, starih i novih, može naučiti cijelu enciklopediju »ljubavi«, dalmatinskih imena, a i... vulgarnih izraza.

— Ivo je vo«, ispislala je bijelom kredom, ruka pučkoškola na jednoj zgradi. Naravno, to se nije svidjelo Ivi pa je tu čisto prostu rečenicu precrtao i donje napisao: »Ante je g... zaljubljen u Maru«. Svaki čovjek će takve natpise shvatiti nainivnim, neozbiljnim, dječakim... Na njih se rijetko tko osvrće, jer su to »neslane« i neukusne šale. A upravo takve šale krnje ugled našem turističkom gradu. Lijepo je što djeca uče pisati velika i mala slova na vertikalnim ploham kao na školskoj tabli, ali moramo priznati da takvoj »specijalizaciji« u pisanju nije mjesto na fasadama zgrada, zidova, trgo-

vina i javnim mjestima. Domaći i strani turisti dolaze u naš grad da razgledaju kulturne i historijske spomenike, a ne razne natpise, koji se mogu vidjeti gotovo na svakoj zgradi.

Ureživanje imena na klupama u parkovima i inicijala i pseudonima na zidovima, a naročito na ogradama gdje se zadržavaju turisti nije rijetka pojava. Svaki dječak i »ozbiljni« mladić želi ovjekovječiti uspomenu na svoju prvu ljubav, na svog prijatelja i na datum, koji se mogu lako zaboraviti. To su, naoko, opet sitnice, neozbiljne i nevažne. Ali...

Sve te pojave smetaju ljubiteljima lijepog i estetskog, starog i znamenitog. Turističko društvo nastoji da tim pojavama stane na kraj. Međutim, dosad nije naišlo na podršku kod odgovornih faktora. A turistička sezona se nalazi na pragu. Prvi strani i domaći turisti već su posjetili naš grad. (z)

